

VZGOJNI NAČRT

OSNOVNA ŠOLA RAČE

Vzgojni načrt je obravnaval učiteljski zbor dne 28. 2. 2019

Vzgojni načrt je obravnaval Svet staršev OŠ Rače na seji dne 26. 2. 2019

Vzgojni načrt je obravnaval in sprejel Svet zavoda OŠ Rače na seji dne 28. 2. 2019

KAZALO

1	IZHODIŠČA ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA	3
2	VLOGA IN NAMEN VZGOJNEGA NAČRTA	3
3	VSEBINA VZGOJNEGA NAČRTA	5
3.1	CILJI VZGOJNEGA NAČRTA	5
3.2	VREDNOTE VZGOJNEGA NAČRTA	5
3.3	VZGOJNA NAČELA	6
3.4	VZGOJNE DEJAVNOSTI	7
3.4.1	Preventivne vzgojne dejavnosti šole	7
3.4.2	Svetovanje in usmerjanje	8
3.5	VZAJEMNO SODELOVANJE S STARŠI	9
3.6	POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE	9
3.7	VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	10
3.7.1	Vzgojni razgovor učenca s pedagoškim delavcem	10
3.7.2	Postopek izrekanja vzgojnih ukrepov	11
3.8	VARSTVO PRAVIC	11
4	VELJAVNOST VZGOJNEGA NAČRTA	11

1 IZHODIŠČA ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989)
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (izdalo MŠŠ, 1995)
- Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (izdalo MŠŠ, avgust 2008)
- Izhodišča kurikularne prenove (pripravil NKS, 1997)
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), 2. člen (cilji vzgoje in izobraževanja),
- Zakon o osnovni šoli (ZOsn): 2. člen (cilji izobraževanja) in 60.d člen (vzgojni načrt šole)
- Štirje stebri izobraževanja (Mednarodna komisija v okviru UNESCO - Delors, 1996):
 - Učiti se, da bi vedeli.
 - Učiti se, da bi znali delati.
 - Učiti se, da bi znali živeti skupaj.
 - Učiti se biti.

2 VLOGA IN NAMEN VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojno delovanje je sestavni del vzgojno izobraževalnega procesa šole.

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev izobraževanja.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt je dokument, ki ga oblikuje šola v sodelovanju s starši in učenci in usmerja vzgojno delovanje šole. Spreminja se na osnovi spremljave, evalvacije, dopolnjevanja in nadgrajevanja. Sprejme ga svet zavoda na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu zavoda. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

Namen vzgojnega načrta je določiti načine doseganja ciljev in vrednot, opredeliti uresničevanje le-teh, preventivne dejavnosti in vzgojno ukrepanje.

Vzgojni načrt OŠ Rače je oblikovan na osnovi vizije in poslanstva šole:

VIZIJA OŠ RAČE

Osnovna šola bo kulturno središče kraja, center trajnostnega razvoja in kulturnega dialoga, (so)nosilec intelektualnega razvoja v kraju, športno rekreacijski center, družabno središče, središče estetike, prostor formalne in neformalne izobrazbe, predvsem pa prostor za razvoj aktivnega, zavednega in kritičnega ter hkrati strpnega mladega človeka, bodočega odraslega.

Učenec se v prijetnem okolju nauči učiti, razmišljati in živeti zdravo, izboljšuje pismenost in različne spretnosti ter razvija kakovostne medsebojne odnose.

Po finančnih zmožnosti se bomo trudili zagotoviti vsem otrokom v predšolski vzgoji in učencem v devetletni osnovni šoli kar najboljše možnosti za izobraževanje in razvoj vseh njihovih sposobnosti. Posebna skrb bo posvečena izvajanju vzgojnega načrta in uveljavitvi njegovih vsebin in aktivnih oblik dela na vseh ravneh izobraževanja, sprotna prevetritev in dopolnitev šolskih pravil in izboljševanje medsebojne komunikacije.

Dobro sodelovanje z ustanoviteljem, Občino Rače-Fram, želimo nadaljevati na vseh ravneh in to vsaj v obsegu, kot je bilo do sedaj. Ohraniti želimo nadstandardni program.

Še naprej bomo razvijali kakovostne medsebojne odnose med učenci, starši, delavci šole in lokalno skupnostjo. Učence bomo učili obvladovati stresne situacije. Ozaveščali bomo pomen tradicije in slovenstva, hkrati pa učence usposabljali za kritično vključevanje v globalni svet. Stremimo k temu, da bodo naši učenci zapustili šolo vedoželjni, optimistični, samozavestni, ustvarjalni ter svobodni in odgovorni.

POS LANSTVO OŠ RAČE

Skupaj gradimo prihodnost zdravih in srečnih ljudi.

Pripravljamo učence, da se bodo lahko odgovorno vključevali v sodobni svet. Naše poslanstvo izhaja iz vrednot, zaradi katerih smo se odločili postati učitelji. To pomeni, da učence spoštujemo ter jih z veseljem in zanimanjem strokovno, strpno in odločno vodimo na poti do njihovih ciljev. Pri tem upoštevamo njihovo osebnost, individualne potrebe in zmožnosti ter razvijamo medsebojno razumevanje in timsko povezovanje.

3 VSEBINA VZGOJNEGA NAČRTA

3.1 CILJI VZGOJNEGA NAČRTA

- ohranjamo vzgojno vlogo šole;
- zagotavljamo enotno delovanje, celovitost in sistematičnost vzgojnega dela ter krepimo avtonomijo šole;
- ohranjamo pozitivno klimo na šoli;
- omogočamo učencem spoznavanje in razumevanje sebe in drugih, vzgajamo za sprejemanje drugačnosti, prevzemanja odgovornosti za medsebojne odnose, mir in sožitje ter konstruktivno reševanje problemov;
- razvijamo sposobnosti razumevanja, oblikovanja in spoštovanja skupnih vrednot in pravil ter sprejemanje odgovornosti za svoja dejanja, kadar so ta v nasprotju s potrebami in pravicami drugih;
- spodbujamo skrbno in spoštljivo ravnanje z živo in neživo naravo, materialnimi in energetskimi viri, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter bogastva Zemlje.

3.2 VREDNOTE VZGOJNEGA NAČRTA

V postopku oblikovanja vzgojnega načrta smo skupaj s starši in učenci na srečanju Šolske skupnosti naredili pregled najbolj pomembnih vrednot. Po mnenju učencev so najpomembnejše vrednote:

- predanost,
- odgovornost,
- skozi napake do uspeha,
- prijateljstvo,
- odličnost.

Prav tako so pomembne vrednote:

- poštenost, pravičnost,
- razumevanje,
- sproščenost,
- timsko delo,
- delavnost,
- varnost,
- medsebojno spoštovanje,
- znanje in vseživljenjsko učenje,
- sprejemanje drugačnosti, strpnost,
- skrb za okolje,
- upoštevanje pravil in dogovorov.

3.3 VZGOJNA NAČELA

Na podlagi vrednot smo oblikovali vzgojna načela, ki jih uresničujemo z vzgojnimi dejavnostmi.

NAČELO USTVARJANJA ODLIČNOSTI

Ustvarjamo pogoje, da učenci predano prevzemajo odgovornost za lastna dejanja in za svoj uspeh, se učijo tudi skozi napake. V šoli spodbujamo kulturo odličnosti s projektom 8 krogov odličnosti.

NAČELO USTVARJANJA SPROŠČENEGA OKOLJA IN PRIJATELJSTVA

Stremimo k dobrim medsebojnim odnosom, da se med seboj spoštujemo in si pomagamo, vidimo drug v drugem predvsem človeka in govorimo z dobrim namenom. Težave rešujemo s pogovorom, razumevanjem in oblikovanjem skupnih dogovorov. Spodbujamo medsebojno povezanost, timsko delo sodelovanje med učenci, razvijamo občutek varnosti, zaupanja, sprejetosti in sproščenosti.

NAČELO USTVARJANJA VARNOSTI

Ustvarjamo varno, delovno in spodbudno okolje, v katerem se dobro počutijo vsi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa in kjer vlada medsebojno zaupanje.

NAČELO POŠTENOSTI IN PRAVIČNOSTI

Ustvarjamo pogoje in priložnosti za razvijanje moralnih vrednot, ki so temelj za dobro in uspešno delo ter počutje v razredu in na šoli. Oblikujemo zavest o tem, kaj je pravilno in kaj napačno, kaj dobro in kaj slabo, vredno in nevredno.

Vsak učenec ima pravico, da se ga enakovredno obravnava, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, izobrazbo, družbeni položaj ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

NAČELO ODGOVORNOSTI IN DOSLEDNOSTI

Krepimo zavedanja o odgovornosti vsakega posameznika v vzgojno-izobraževalnem procesu (učencev, učiteljev in staršev) ter prevzemamo odgovornost za lastno delo in dejanja, kar dosežemo z vestnim in doslednim izpolnjevanjem dolžnosti.

NAČELO VSEŽIVLJENSKEGA UČENJA IN ZNANJA

Omogočamo optimalni razvoj učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi ter odkrivanjem njihovih močnih področij, razvijanjem nadarjenosti in pripravi individualiziranih učnih programov. Spodbujamo integracijo in inkluzijo otrok s posebnimi potrebami in zagotavljamo spodbudno okolje za optimalen razvoj.

NAČELO SOŽITJA Z OKOLJEM

Ustvarjamo pogoje in priložnosti za razvijanje življenja v skupnosti, ohranjanja odnosov in skrbi za okolje in naravo.

NAČELO UPOŠTEVANJA PRAVIL IN DOGOVOROV

Krepimo zavedanja o odgovornosti vsakega posameznika (učencev, učiteljev in staršev) ter prevzemanje odgovornosti za lastno delo in dejanja z vestnim in doslednim izpolnjevanjem dolžnosti.

Z upoštevanjem pravil in dogovorov ustvarjamo pogoje za kvaliteten vzgojno-učni proces. Spodbujamo ustrezne vedenjske vzorce in ravnanje učencev z izpostavljanjem pozitivnih zgledov.

3.4 VZGOJNE DEJAVNOSTI

3.4.1 PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

So sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi.

Šola bo načrtovala in izvajala vzgojne dejavnosti na ravni šole, na ravni posameznih razredov, oddelkov in posameznih učencev. Preventivne dejavnosti šole vključujejo:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje.
- Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi možnostmi.
- Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov v skupini za šolsko mediacijo.
- Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja.
- Izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (humanitarne, čistilne in zbiralne akcije, prireditve, bazarji, razstave itd.).
- Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole preko formalnih in neformalnih oblik sodelovanja.
- Roditeljski sestanki za starše o aktualnih temah.
- Navajanje učencev na ustrezno reševanje medsebojnih težav in preprečevanje nasilja.
- Prepoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi in ukrepati v skladu z vzgojnim načrtom in zakonodajo.
- Povečanje nadzora na določenih krajih v času odmorov ter pred in po pouku.
- Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje.
- Ustrezna umestitev razrednih ur v urnik, tako da se jih lahko udeležijo vsi učenci.
- Projekta Zdrava šola in Ekošola.
- Bralni projekt Rastem s knjigo,
- Projekt Bodimo prijatelji.
- Predavanja.
- Projekt Osem krogov odličnosti.

3.4.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Učitelji, razredniki, svetovalni delavci usmerjajo in svetujejo učencem in njihovim staršem, pri iskanju odgovorov na vprašanja, ki so povezana:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi,
- s poklicnim usmerjanjem otrok,
- z razvijanjem samopodobe in s prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti)
- v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba)
- v času govorilnih ur in roditeljskih sestankov

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev:

- oblikovanje lastnih ciljev in načinov uresničevanja,
- učinkovita organizacija šolskega dela (v šoli in doma),
- spremljava lastnega dela in uspešnosti,
- presojanje in vrednotenje lastnega vedenja in ravnanja drugih,
- prevzemanje odgovornosti za lastno ravnanje,
- vživljanje v ravnanje drugih,
- razumevanje razlogov za neprimerno vedenje,
- konstruktivno reševanje problemov in konfliktov,
- obvladovanje stresa, strahu, čustvene napetosti, frustracij, apatičnosti
- razvijanje pozitivne samopodobe.

Oblike pomoči:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- vzpostavljanje socialnih povezav med učenci,
- vključevanje učenca v interesne dejavnosti,
- uvajanje učenca v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti,
- druge oblike organiziranja preventivnih dejavnosti.

MEDIACIJA

Za reševanje konfliktov in ustvarjanje pozitivne klime med učenci poteka v šolskem prostoru vrstniška in šolska mediacija, ki predstavlja način mirnega, konstruktivnega in odgovornega načina reševanja konfliktov in sporov med učenci.

Mediacijo izvajajo usposobljeni strokovni delavci šole (šolski mediatorji) in učenci, ki so uspešno zaključili usposabljanje za vrstniške mediatorje.

3.5 VZAJEMNO SODELOVANJE S STARŠI

Zavedamo se, da je redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši pogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole, saj starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek.

- Starši imajo pravico do vseh informacij v šoli, ki zadevajo njihove otroke.
- Dolžnost staršev je, da se redno udeležujejo govornih ur in roditeljskih sestankov.
- Dolžnost staršev je, strokovnim delavcem šole posredovati informacije o otroku, ki so pomembne za doseganje izobraževalnih in vzgojnih ciljev (telefonska številka staršev, zdravstvene, socialne in finančne težave).
- Pravica staršev, da sodelujejo s šolo preko sveta staršev in sveta zavoda, v skladu z veljavno zakonodajo in sprejetimi poslovniki.

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki vzajemno sodelujemo pri oblikovanju življenja in dela šole.

V primeru, da starši ne sodelujejo s šolo:

- Strokovni delavec starše pisno povabi na sestanek, katerega cilj je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih.
- V reševanje problemov se vključijo zunanje institucije, kot sta npr. Center za socialno delo ali svetovalni center (starše se napoti v starševsko delavnico, šolo za starše ...).
- V reševanje problemov se vključi vodstvo šole ter pristojne službe (center za socialno delo, policija, sodišče...).

3.6 POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem oziroma skupinam učencev lahko predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj,
- starši.

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Ustno pohvaljen je lahko učenec ali skupina učencev, ki se izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- za doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje šolskega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,

- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenj pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za šolo.

Razrednik podeljuje pisne pohvale učencu za prizadevno delo v oddelčni skupnosti ali za individualni napredek.

Pisne pohvale se lahko podelijo skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik in mentor dejavnosti, ki trajajo celo šolsko leto.

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oz. dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevno delo in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana na regijskem in državnem nivoju,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev in šolskem parlamentu.

Učenci, ki prejmejo priznanje so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca lahko določi ravnatelj v sodelovanju z mentorjem ali razrednikom. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih. Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šolskega leta na slavnosten način.

3.7 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Cilj vzgojnih postopkov je okrepiti in spodbuditi pozitivno ravnanje učencev ter jim ponuditi možnost ustvarjalnega reševanja problemov po načelu pozitivne naravnosti.

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev šolskega reda in šolskih pravil.

3.7.1 VZGOJNI RAZGOVOR UČENCA S PEDAGOŠKIM DELAVCEM

Vzgojni razgovor je oblika vzgojnega postopka z namenom da:

- učenec uzavesti neustrezno vedenje
- se učenec sooči s posledicami svojega ravnanja
- sprejema odgovornost za storjeno dejanje

- so učencu ponujene možnosti ustvarjalnega reševanja problemov
- učenec oblikuje temelje za ustrezno ravnanje v bodoče

Učitelj, ki zazna kršitev, učenca opozori in se z njim pogovori. Glede na težo kršitve poda predlog za vzgojni razgovor razredniku, ki izpelje vzgojni razgovor z učencem. Pri razgovoru lahko sodelujejo tudi starši, svetovalna delavka, ravnatelj, oškodovanec in drugi pedagoški delavci.

Pri vsakem vzgojnem razgovoru se sočasno uporabljajo tudi možnosti restitucije (ali povračila povzročene škode). Za vsak izpeljan vzgojni razgovor z vsemi sklenjenimi dogovori se obvesti starše učenca.

3.7.2 POSTOPEK IZREKANJA VZGOJNIH UKREPOV

Postopek izrekanja vzgojnih ukrepov je opredeljen v **Pravilih šolskega reda Osnovne šole Rače**.

3.8 VARSTVO PRAVIC

Učenec in njegovi starši lahko pisno podajo razredniku ali šolski svetovalni službi ali ravnatelju ugovor glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30-ih dneh ne dobijo pisnega odgovora ali z njim niso zadovoljni, lahko dajo predlog za inšpekcijski nadzor (60. g člen ZOsn).

Pritožbena komisija (60. c člen ZOsn) odloča o pritožbah v zvezi z uresničevanjem pravic in dolžnosti otroka oziroma učenca.

Izmed članov pritožbene komisije imenuje predsednik Sveta zavoda pet članov, ki odločajo v posameznem primeru.

4 VELJAVNOST VZGOJNEGA NAČRTA

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so sodelovali učenci, učitelji ter starši in so z njim v celoti soglašali. Vzgojni načrt je deležen letne evalvacije in je odprt za spremembe ter dopolnitve.

Vzgojni načrt Osnovne šole Rače začne veljati po tem, ko ga sprejme Svet zavoda in se objavi na oglasni deski šole in na spletni strani šole. Z vzgojnim načrtom šole se seznanijo vsi zaposleni, učenci šole in starši na roditeljskih sestankih.

Delovodna številka: 6006-1/2019/1

Ravnatelj: Rolando Lašič